

Külföldi utasnak értékesített termék áfamentessége

Az Áfa tv. – a Héa-irányelvben foglaltakkal¹ összhangban – az export adómentességek körében külön szabályozást tartalmaz az olyan termékértékesítés adómentességére, amelynél a beszerző külföldi utas és a termék a külföldi utas személyi vagy útipoggyásának részeként hagyja el az Európai Közösség (a továbbiakban: Közösség) területét² (az Áfa tv. 99. §-a a 98. § (1) bekezdése szerinti adómentesség alkalmazhatóságához kapcsolódóan állapít meg többletfeltételeket).

Az alábbiakban a külföldi utasnak értékesített termék áfamentességére vonatkozó legfontosabb tudnivalókat foglaljuk össze.

- 1. Ki tekinthető külföldi utasnak?**
- 2. Milyen feltételeket kell a vásárláshoz kapcsolódóan teljesíteni?**
- 3. Mit kell tudni az adó-visszaigénylő lapról?**
- 4. Meddig és hogyan kell a terméket a Közösség területéről kivinni?**
- 5. Milyen további feltételei vannak az adómentességnek?**
- 6. Mit kell tudni a személyi és útipoggyásról?**
- 7. Hogyan érvényesíthető az adómentesség?**
- 8. Hogyan történik az adómentesség érvényesítése adó-visszatérítés keretében?**

1. Ki tekinthető külföldi utasnak?

Az Áfa tv. alkalmazásában külföldi utas³ az a természetes személy, aki

- o a Közösség egyetlen tagállamának sem állampolgára, és nem jogosult a Közösség egyetlen tagállamában sem állandó tartózkodásra, továbbá az, aki
- o a Közösség valamely tagállamának állampolgára ugyan, de a lakóhelye a Közösség területén kívül van.

Abban a tekintetben, hogy a természetes személy lakóhelye hol van, az Áfa tv. 259. § 11. pontját és a Vhr.⁴ 12-13. cikkeit is figyelembe kell venni.

Az Áfa tv. 259. § 11. pontja kimondja, hogy lakóhelynek az a tartós ott lakásra szolgáló hely minősül, amellyel a természetes személy személyes és gazdasági kapcsolatai a legszorosabbak (létérdekek központja), kivéve, ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa ettől eltérően rendelkezik.

A Vhr. 12-13. cikkei a lakóhelyre, valamint a szokásos tartózkodási helyre vonatkozóan az alábbi szabályokat fogalmazzák meg:

„12. cikk

A 2006/112/EK irányelv alkalmazásában természetes személy – függetlenül attól, hogy adóalany-e vagy sem – lakóhelye az a lakcím, amelyet bejegyeztek a népesség-nyilvántartásba

¹a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 147. cikk

² az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 4. § (2) bekezdés, 98. § (1) bekezdés b) pont, 99. §

³ Áfa tv. 259. § 10. pont

⁴ a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló 28212011/EU végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Vhr.)

vagy hasonló nyilvántartásba, vagy az említett személy által a hatáskörrel rendelkező adóhatóságnak megadott lakcím, kivéve, ha bizonyított, hogy ez a lakcím nem felel meg a valóságnak.

13. cikk

Valamely természetes személy – függetlenül attól, hogy adóalany-e vagy sem – a 2006/112/EK irányelvben említett szokásos tartózkodási helye az a hely, ahol a természetes személy személyes vagy szakmai kötődései miatt rendszerint tartózkodik.

Ha a szakmai kötődések más országhoz kapcsolódnak, mint a személyes kötődések, vagy ha nincsenek szakmai kötődések, akkor a szokásos tartózkodási helyet azok a személyes kötődések határozzák meg, amelyek szoros kapcsolatra utalnak az adott személy és azon hely között, ahol él.”

2. Milyen feltételeket kell a vásárláshoz kapcsolódóan teljesíteni?

- A termékértékesítés adót is tartalmazó ellenértékének meg kell haladnia a 175 eurónak megfelelő pénzüsszeget.⁵ Nem kell minden egyes termék árának ezt az összeget meghaladnia, elegendő, ha ugyanazon számlán a vásárolt termékek ellenértéke együttesen haladja meg a 175 eurót. Az euróban meghatározott értékhatár forintösszegének számításakor 2020-ban az MNB által közzétett, 2019. október hónapjának első munkanapján, azaz 2019. október 1-jén érvényes, hivatalos forint/euró devizaárfolyamot kell alkalmazni. Az átváltás eredményeként kapott összeg 1000 forintra kerekítendő.⁶ Ennek megfelelően 2020-ban a forintban meghatározott értékhatár 59 000 forint.
- A külföldi utasnak az érvényes úti okmányával vagy személye azonosítására szolgáló egyéb, Magyarország által elismert érvényes közokirattal (a továbbiakban együtt: úti okmány) igazolnia kell a jogállását.⁷
- A vásárláskor a külföldi utasnak számla kibocsátását kell kérnie. A számlának (illetve egyszerűsített adattartalmú számlának) és az adó-visszaigénylő lapnak a külföldi utas azonosítására szolgáló adatai nem térhetnek el a külföldi utas úti okmányában szereplő adatoktól.⁸
- A vásárláskor a termék értékesítője a külföldi utasnak a termékértékesítő felé jelzett adómentesség érvényesítésére irányuló szándékát figyelembe véve adó-visszaigénylő lapot állít ki, melynek első két példányát a külföldi utasnak adja át (a harmadik példány az értékesítőnél marad).⁹

3. Mit kell tudni az adó-visszaigénylő lapról?

Az adó-visszaigénylő lapon a következőknek kell szerepelnie:¹⁰

- a termékértékesítést teljesítő adóalany neve, címe, adószáma;
- a külföldi utas (vevő) neve, címe, úti okmányának száma (az úti okmányban szereplő adatok alapján kitöltve);
- a termékértékesítés teljesítését tanúsító számla sorszáma;
- a termékértékesítés – adóval együtt számított – (össz)ellenértéke;
- a terméket a Közösség területéről kiléptető hatóság záradékának és bélyegzőjének helye annak igazolására, hogy a termék a Közösség területét elhagyta.

⁵ Áfa tv. 99. § (1) bekezdés a) pont

⁶ Áfa tv. 256. § (1)-(2) bekezdés

⁷ Áfa tv. 99. § (1) bekezdés b) pont és 99. § (2) bekezdés

⁸ Áfa tv. 99. § (2) bekezdés

⁹ Áfa tv. 99. § (2) bekezdés

¹⁰ Áfa tv. 99. § (10) bekezdés

Az adó-visszaigénylő lap rovatait legalább magyar, angol, német, francia és orosz nyelveken kell feltüntetni, és azokat magyar, angol, német vagy francia nyelven kell kitölteni.¹¹ Az adó-visszaigénylő lapot a termék értékesítője tölti ki a vásárlást igazoló számla, egyszerűsített adattartalmú számla adatainak figyelembevételével. Egy adó-visszaigénylő lap csak egy számla adatait tartalmazhatja.¹²

Adó-visszaigénylő lapként az adóhatóság által rendszeresített, valamint az adóhatóság által jóváhagyott nyomtatvány alkalmazható. „A külföldi utas adó-visszaigénylő lapja” elnevezésű, az adóhatóság által rendszeresített nyomtatvány (azaz az adó-visszaigénylő lap) és kitöltési útmutatója a nagyobb postahivatalokban, illetve megrendelésre bármely postahivatalban beszerezhető. Amennyiben a termék értékesítője az adóhatóság által rendszeresített nyomtatványtól eltérő adó-visszaigénylő lapot kíván alkalmazni, azt akkor teheti meg, ha az általa alkalmazni kívánt nyomtatványt az adóhatóság¹³ előzetesen jóváhagyta. A termékértékesítő által rendszeresített és az adóhatóság által jóváhagyott adó-visszaigénylő lapnak a termékértékesítőnél kell rendelkezésre állnia.

4. Meddig és hogyan kell a terméket a Közösség területéről kivinni?

A termékértékesítés csak akkor lehet az Áfa tv. 99. §-a alapján adómentes, ha a külföldi utas a Magyarországon vásárolt terméket a vásárlástól számított 90 napon belül a Közösség területéről a személyi vagy útipoggyászában – a számla (illetve egyszerűsített adattartalmú számla) eredeti példányának a vámhatóság felé történő egyidejű bemutatása mellett – kiviszi, és a termék kiléptetését az a vámhatóság, amelynek az illetékességi területén a külföldi utas a Közösség vámterületét elhagyja, az adó-visszaigénylő lap záradékolásával és lebélyegzésével igazolja.¹⁴ A vámhatóság az adó-visszaigénylő lapot csak a termék Európai Unió kívüli országba történő kiszállításakor záradékolhatja. A termék kiléptetésének adó-visszaigénylő lapon történő utólagos igazolása nem lehetséges. Egy vám eljárás során több adó-visszaigénylő lap záradékolására is sor kerülhet. (A vámhatóság az adó-visszaigénylő lap záradékolta és lebélyegzett második példányát a külföldi utastól bevonja.¹⁵)

Az Áfa tv. a termékkel kapcsolatban az adómentesség további feltételeként rögzíti, hogy a 90 napos határidőn belül az értékesített terméket rendeltetésszerűen ne használják, egyéb módon ne hasznosítsák, ide nem értve a kipróbálást és a próbagyártást¹⁶.

5. Milyen további feltételei vannak az adómentességnek?

A termékértékesítés az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén is csak akkor lehet az Áfa tv. 99. §-a alapján adómentes, ha a termék értékesítőjénél rendelkezésre áll az adó-visszaigénylő lapnak a termék határidőn belüli kivitelét igazoló, vámhatóság által záradékolta és lebélyegzett első példánya. Az adó visszatérítéséhez a külföldi utasnak (illetve meghatalmazottjának) a

---

¹¹ Áfa tv. 99. § (11) bekezdés

¹² Áfa tv. 99. § (2) bekezdés

¹³ Az alkalmazni kívánt nyomtatvány jóváhagyása a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás Különös Hatásköri Ügyek Főosztályának hatáskörébe tartozik.

¹⁴ Áfa tv. 99. § (1) bekezdés c) pont és Áfa tv. 98. § (2) bekezdés a) pont

¹⁵ Áfa tv. 99. § (3) bekezdés

¹⁶ Áfa tv. 98. § (2) bekezdés b) pont

számla (egyszerűsített adattartalmú számla) saját példányát is vissza kell juttatnia a termékértékesítőhöz¹⁷.

6. Mit kell tudni a személyi és útipoggyásról?

Figyelemmel arra, hogy az Áfa tv. nem határozza meg a személyi, illetve útipoggyász fogalmát, továbbá ilyen fogalom meghatározást sem a Héa-irányelv, sem a Vhr. nem tartalmaz, e fogalom értelmezése során annak hétköznapi jelentéstartalmát kell figyelembe venni. A poggyász részének – a szó hétköznapi értelméből kiindulva – az a termék tekinthető, amelyet eseti jelleggel szállítanak ki, és amelynek jellege, mennyisége magán, személyes vagy családi használatot takar, illetve ajándékozási célt szolgál. Mindezeket túl fontos az is, hogy a beszerzés alkalmi (eseti) jellegű legyen, és ne kereskedelmi céllal történjen.

A külföldi utas részére történő termékértékesítés adómentességét biztosító szabályozás célját tekintve a Közösségen kívülre irányuló utasforgalom során kivitt termékek adó alóli mentesítését szolgálja, és nem általában a Közösség területén kívülre irányuló termékkivitel áfamentességét. Magyarországon az export forgalom tekintetében a külföldi utas által kivihető áruk vonatkozásában sem mennyiségi korlátozás, sem értékbeli felső korlát nem került bevezetésre, azonban a termék jellege, az ügy összes körülménye (pl. a beszerzés rendszeressége, sorozatos jellege) alapján a személyi vagy útipoggyász köznapi értelmezése alapján bizonyos esetek zárhatók az Áfa tv. 99. §-a szerinti mentességi körből. Így nem lehet az Áfa tv. 99. §-a alapján adómentességet érvényesíteni például olyan esetben, amikor egyébként a külföldi utas státuszának megfelelő személy személygépkocsit visz ki Magyarországról a Közösség területén kívülre, figyelemmel arra, hogy a személyi, illetve útipoggyász fogalmába a személygépkocsi nem tartozik bele.

Fontos kiemelni: az, hogy az utasforgalom során történő termékkivitel körében nem minden esetben alkalmazható az Áfa tv. 98. § (1) bekezdés b) pontja és 99. §-a szerinti adómentesség, nem jelenti azt, hogy a 98. § (1) bekezdés a) pontja szerinti – azaz a klasszikus értelemben vett termékexportra vonatkozó – adómentesség ne lenne alkalmazható. Ez abban az esetben is igaz, ha a vevő olyan nem adóalany természetes személy, aki nem rendelkezik adószámmal (tekintve, hogy a Közösség területén kívülre történő értékesítés adómentességének nem feltétele, hogy a vevő adószámmal rendelkezzen.) Ez azonban a célországban – azaz azon országban, ahova a terméket viszik – az esetek egy meghatározó részében azt eredményezheti, hogy a vevőnek a célországban az adott termékre megállapított import adót, vagy más közterhet kell fizetnie. Tehát a belföldi adóalany által teljesített termékértékesítés mentes az áfa alól, de a vevőt a célország szabályaitól függően adófizetési, vagy más közterhet fizetési kötelezettség terhelheti.

Az Áfa tv. kimondja, hogy nem alkalmazható a 98. § (1) bekezdése szerinti adómentesség (így a külföldi utas részére történő értékesítés sem adómentes) abban az esetben, ha a beszerző kiránduló hajó, turista repülőgép vagy magánhasználatra szolgáló közlekedési eszköz felszerelését (tartozékát), valamint az üzemeltetéshez, ellátáshoz szükséges terméket maga fuvarozza el¹⁸. Ezen rendelkezés értelmében például a magánhasználatra szolgáló személygépkocsihoz vásárolt gumibroncsok, egyéb felszerelések, tartozékok értékesítésére sem vonatkozik az adómentesség.

---

¹⁷ Áfa tv. 99. § (6) bekezdés

¹⁸ Áfa tv. 98. § (4) bekezdés

További fontos szabályt fogalmaz meg a Vhr., amikor kimondja, hogy a Héa-irányelv 146. cikk (1) bekezdésének b) pontjában [ezen rendelkezésen alapul az Áfa tv. 98. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a 98. § (4) bekezdése] meghatározott, magáncélra szolgáló közlekedési eszközök magukban foglalják a nem természetes személyek, például az említett irányelv 13. cikke értelmében vett közjogi szervezetek, illetve az egyesületek által nem gazdasági tevékenység céljából használt közlekedési eszközöket¹⁹.

7. Hogyan érvényesíthető az adómentesség?²⁰

- Az adómentesség főszabályként közvetve, vagyis az áthárított adónak a külföldi utas részére történő utólagos visszatérítése útján érvényesül. A külföldi utas a termékértékesítéshez kapcsolódóan megfizetett adó visszatéríttetését utólag, a termék kivitelét követően, az adó visszatérítéshez szükséges – az adómentesség alkalmazásának jogszerűségét alátámasztó – bizonylatok rendelkezésre bocsátásával kéri a termék értékesítőjétől.
A termékértékesítő a külföldi utas felé teljesített termékértékesítés során áthárított adót a termékértékesítés teljesítési időpontját is magába foglaló adó-megállapítási időszak beállásában fizetendő adóként szerepelteti. A termékértékesítő abban a beállásban csökkentheti az adókötelezettségét a külföldi utasnak visszatérített adóval, amelynek az adó-megállapítási időszakában az adót a külföldi utas számára visszatérítette.²¹
- Az előzőektől eltérően a termék értékesítője – saját kockázatára – dönthet úgy is, hogy a termékét adómentesen értékesíti a külföldi utas részére (vagyis a termékértékesítésről kibocsátott számlájában eleve nem hárít át adót a külföldi utasra). A külföldi utasnak ilyen esetben is a termékértékesítő rendelkezésére kell bocsátania az adó-visszaigénylő lap vámhatóság által záradékolt és lebélyegzett első példányát. Abban az esetben például, ha a termékértékesítő az Áfa tv. 99. §-a szerinti adómentesség alkalmazásának jogszerűségét nem tudja alátámasztani – és a kérdéses ügylet az Áfa tv. egyéb előírásai alapján sem minősülhet adómentesnek – a termékértékesítőnek célszerű a termékértékesítés teljesítési időpontját is magába foglaló adó-megállapítási időszakra vonatkozó önellenőrzés keretében a termékértékesítést terhelő adót bevallania és megfizetnie. (A vámhatóság által záradékolt és lebélyegzett adó-visszaigénylő lap hiányában, illetve 90 napon túli kivitel esetén a termékértékesítő az ügyletre az Áfa tv. 99. §-a alapján adómentességet nem alkalmazhat.)

8. Hogyan történik az adómentesség érvényesítése adó-visszatérítés keretében?

A külföldi utas az áfa visszatérítését attól az adóalanytól kérheti, akitől/amelytől a terméket vásárolta. Az áfa visszatérítéséhez a termékértékesítő rendelkezésére kell bocsátania az illetékes vámhatóság záradékával ellátott eredeti adó-visszaigénylő lap első példányát, valamint a kereskedő által kibocsátott számlát²².

Az áfa visszatérítését a külföldi utas helyett, a külföldi utas nevében és képviselőjében olyan személy kérheti, akinek erre a külföldi utas írásbeli meghatalmazást ad. A külföldi utas nevében és képviselőjében eljáró személynek a termékértékesítő rendelkezésére kell bocsátania az írásbeli meghatalmazását.²³

¹⁹ Vhr. 47. cikk

²⁰ Áfa tv. 99. § (4) bekezdés b) pont

²¹ Áfa tv. 99. § (9) bekezdés

²² Áfa tv. 99. § (6) bekezdés

²³ Áfa tv. 99. § (5) bekezdés b) pont

Az adó-visszatérítés a külföldi utast főszabály szerint forintban illeti meg, a visszatérített adót készpénzben kell kifizetni. A külföldi utas és a termékértékesítő ugyanakkor ettől eltérő pénznemben és fizetési módban is megállapodhat.²⁴

A termékértékesítő az adó visszatérítésével egyidejűleg köteles biztosítani, hogy a számla (egyszerűsített adattartalmú számla) ismételt adó-visszatérítésre ne legyen alkalmas, mégpedig úgy, hogy azon szerepelteti az „áfa elszámolva” jelölést.²⁵ A számla (egyszerűsített adattartalmú számla) külföldi utas számára történő visszaszolgáltatását megelőzően az ismételt adó-visszatérítésre alkalmatlanná tett bizonylatról a termékértékesítőnek fotómásolatot kell készítenie, amelyet a nyilvántartásában köteles megőrizni.

Az utasforgalomra vonatkozó vám és egyéb szabályok a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján (www.nav.gov.hu), a Kiadványok menüpont alatt található Utastájékoztatóban olvashatók.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

---

²⁴ Áfa tv. 99. § (7) bekezdés

²⁵ Áfa tv. 99. § (8) bekezdés